

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 2 szpaltach (szerokość szpalty 45 mm) po 72 grosze. Dla poszukujących pracy po 20 groszy. „Marginesowe” po złotych 3.— za 1 mm w 1 szpalcie (szerokość szpalty 45 mm).

Rok V.

Nr. 23.

Kraków, piątek 29 stycznia 1943

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję reklamy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 zł., z odnośnikiem do domu 5 zł. Na prowincji dopłata portu. Konto czekowe: Warszawa 658.

16 statków aljanckich zatopiono.

Nowe sukcesy niemieckich łodzi podwodnych.

Z głównej kwatery Führera, 28 stycznia. Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje drogą doniesienia nadzwyczajnego:

Niemieckie łodzie podwodne, operujące na morzu Śródziemnym oraz Północnym, zatopili sześć statków ogólnej pojemności 28.000 ton, płynących w małym, lecz silnie ubezpieczonym posiłkowym transporcie konwojowanym.

W rejonie Atlantyku, pomimo niezwykle gwałtownych burz, jakie szaleją między Grenlandją a równikiem, zniszczono 10 statków ogólnej pojemności 75.000 ton. Ogółem przeciwnik utracił tym razem 16 statków łącznej pojemności 103.000 ton.

„Evening Standard” pisze, że oprócz łodzi podwodnych także i zimowe burze na Atlantyku nadzwyczaj dokuczają konwo-

jom aliantów. Burze te są tak gwałtowne, że żaden konwój nie może odbyć swego kursu w zupełnym porządku, skoro tylko zostaje przez burzę zaskoczony. W ten sposób frachtowce rozpraszają się, nie mając między sobą żadnego połączenia. Jak tylko burza uspokoi się, trzeba stwierdzać poniesione straty. Jeżeli okręt jakiego nie zatoni, to jednak prawie żaden nie przetrzyma tego bez poniesienia jakiegokolwiek szkody.

Działanie dla sprawy obrony cywilizacji.

Lizbona, 28 stycznia. Wspólna walka z komunizmem, utrzymanie pokoju na półwyspie Iberyjskim oraz przyszła rekonstrukcja świata określa rządowy organ „Diario Da Manhã” kamieniem węgielnym przyjaźni hiszpańsko-portugalskiej, którą zmontowano całkowicie w ciągu ostatnich lat. Dziennik podkreśla znaczenie tej przyjaźni dla świata i przy tej okazji pisze: „Od chwili, kiedy Franco i Salazar podjęli pracę dla dobra swych narodów, działają oni równocześnie dla sprawy obrony cywilizacji, która jest wspólnym dobrem wszystkich społeczeństw.”

W ub. wtorek Barcelona obchodziła czwartą rocznicę uwolnienia miasta podczas wojny domowej. Przed generałem Franco przemarszerowały w defiladzie jednostki trzech rodzajów broni w sile 50.000 żołnierzy, członkowie związków byłych wojsk frontowych, poszczególne organizacje Falangi i milicji partyjnej, reprezentanci syndykatów oraz oddziały policji.

Prezydent Ryti przed sejmem.

Helsinki, 28 stycznia. Prezydent państwa fińskiego Ryti na zakończenie okresu sesyjnego 1942 roku zdał w dniu 26 stycznia sprawozdanie, w którym szczególną uwagę zwrócił na współpracę między parlamentem a rządem, która jest nawskróś harmonijna.

W sprawie sytuacji wojennej zaznaczył, że walka obronna przeciwko Związkowi Sowieckiemu odbywa się w dalszym ciągu. Z kolei przeszedł prezydent państwa do omawiania sytuacji gospodarczej kraju, przyczem zwrócił uwagę, że Finlandji udało się finansowo państwu utrzymać w równowadze odpowiednio do stosunków, dalej, że udało się zachować wartość pieniądza od wahań i zaspokoić niezbędne potrzeby gospodarki narodowej, a przede wszystkim potrzeby obrony krajowej i zaopatrzenia ludności. W ub. roku żniwa osiągnęły 70 procent stanu z lat 1936/39, w przeciwieństwie do 61,5 procent ze zeszłego roku. Największym partnerem handlowym Finlandji są nadal Niemcy, przez swój udział w wymianie towaru, wynoszący w sumie 70 procent. Niemcy oddają ochotczo Finlandji do dyspozycji najważniejsze środki żywności. Na drugim miejscu stoi Danja, dalej następuje Szwecja, Włochy i Węgry.

Na zakończenie prezydent złożył podziękowanie sejmowi za jego cenną i skuteczną pracę i zamknął okres sesyjny roku 1942.

Proces przeciwko 662 komunistom.

Budapeszt, 28 stycznia. Niedawno rozpoczął się na Węgrzech proces przeciwko 662 komunistom, oskarżonym o próbę wywołania gwałtownego przewrotu w państwowym i społecznym porządku.

Proces ten, którego powody sięgają w czasy już bardzo odległe, potrwa przypuszczalnie kilka tygodni. Z postępowania wytoczonego przeciwko pewnej grupie komunistów, działających na terenie północnego Siedmiogrodu, ujawnia się ciężkie obciążenie socjal-demokratycznego związku klasowego, istniejącego jeszcze na Węgrzech. Z zeznań oskarżonych wynikało, że krótko po włączeniu północnego Siedmiogrodu do Węgier, otrzymali oni rozkaz z centrali moskiewskiej, aby tymczasowo w ramach tego związku dalej prowadzili komunistyczną robotę organizacyjną, w tych ramach mieli konieczność w dalszym ciągu rozwijać pracę organizacyjną i agitatorską i o ile możności, mieli także starać się osiągnąć stanowiska szatańskie.

14-miljardowa pożyczka francuska.

Paryż, 28 stycznia. Nowa państwowa pożyczka francuska w sumie 14 miliardów franków, emitowana przez Caisse Autonome d'Amortissement, została wykupiona w ciągu kilku godzin.

Pożyczka ta przeznaczona jest na pokrycie bonów pozostałej kwoty 10 miliardów franków na cele obrony narodowej.

W tych dniach obradowała pod przewodnictwem ministra produkcji przemysłowej Bichelore'a, najwyższa francuska rada gospodarcza. Była to druga konferencja tej rady od czasu powołania jej do życia. Omówiono zagadnienia projektów gospodarczych, koncentracji przemysłowej i administracyjnych spraw natury gospodarczej.

Szwajcaria zwiększa stan floty handlowej.

Berno, 28 stycznia. Jak wynika z urzędowego komunikatu urzędu transportów wojennych, handlowa flota szwajcarska składa się z 10 jednostek łącznej pojemności 58.600 ton.

Istnieje zamiar zwiększenia tonażu szwajcarskiej floty handlowej do 150.000 ton, przyczem bierze się pod uwagę trudności tonażowe, jakie niewątpliwie zajdą po zakończeniu wojny, trudności, których nie odrzuca się uniknąć. Opracowano już projekty, według których zagraniczne stocznie okrętowe byłyby skłonne podjąć budowę statków na rachunek szwajcarskich firm armatorskich. Zarówno maszyny okrętowe jak i inne aparaty mają być wykonane przez przemysł szwajcarski. W szwajcarskich sferach armatorskich panuje przekonanie, że Szwajcaria będzie miała możliwość utrzymania po wojnie znacznie większej floty handlowej.

Hiszpania posiada 300.000 bryt. tonażu okrętowego.

Madryt, 28 stycznia. Stan tonażu okrętowego stoczni hiszpańskich przewyższa obecnie wszelkie dotychczas osiągnięte cyfry.

W budowie znajduje się w tej chwili 215

statków o łącznej pojemności 310.728 bryt, z czego przypada 87.200 bryt na osiem cysternowców, 62.800 bryt na 21 mieszanych statków frachtowych i pasażerskich, 54.750 bryt na 24 statki owocowe, 27.990 bryt na siedem mniejszych frachtowców, 22.268 bryt na 104 parowce rybackie, 55.190 bryt na 38 statków przybrzeżnych i 530 bryt na 16 holowników. 155 nowozbudowanych statków uposażonych zostanie w napęd motorowy. Większa część tych statków budowana jest w Bilbao, dalsze zaś w Codiz i w Walencji. Posiadając tak niewspółmiernie wysoką cyfrę nowowybudowanych cysternowców i statków do przewozu owoców, uniezależniła Hiszpania od pomocy ze strony obcego tonażu na tym terenie, szczególnie zaś zbyt techniczną będą dla niej dotychczasowe usługi brytyjskich statków do przewozu owoców.

Straty Australji od początku wojny.

Sztokholm, 28 stycznia. Według doniesienia biura Reutersa, australijski premier Curtin zreferował w Izbie posłów, że straty australijskie od początku wojny do 31 grudnia 1942 r. wynoszą 26.826 poległych, 23.892 zaginionych, 9.059 wziętych do niewoli i 12.371 rannych, a więc razem 52.148.

Chiny narodowe dysponują silną armią i flotą.

Tokio, 28 stycznia. Rząd narodowy w Nankinie w ciągu ostatnich trzech lat stworzył wielką i nowoczesną armię oraz flotę, składającą się z przeszło 16 statków wojennych, 36 kanonierek, oraz 6 statków pomiarowych.

Jak wynika z informacji wydziału prasowego armii japońskiej, zamieszczonej w organie urzędu informacyjnego „Weekly Gazette”, chiński rząd narodowy w chwili obecnej dysponuje 42 dywizjami, 4-ma niezależnymi brygadami, oraz 13 samodzielnych korpusami, natomiast Chiny Północne obsadzone są 12-ma korpusami i 8-ma samodzielnymi korpusami armii. Wszystkie wymienione dalsze uzbrojone są w no-

woczesną broń. Oddziały te współdziałają z wojskami japońskimi w akcjach przeciwko bandom, oraz przy utrzymaniu spokoju publicznego i porządku.

Bezpośrednio po przeniesieniu siedziby rządu narodowego do dawnej stolicy Chin Nankinu, rozpoczęła się organizacja armii, a kiedy stanowisko rządu narodowego umocniło się pod względem polityki zagranicznej z dnia na dzień zwiększała się liczba generałów i żołnierzy wojsk czungkińskich, którzy stanęli u boku rządu narodowego. Jednostki wojsk Czungkingu, które przeszły na stronę Chin narodowych, składają się z 20 dywizji, 6 samodzielnych brygad, oraz 3-ch samodzielnych korpusów armii, w sile ponad 200.000 żołnierzy.

Centralizacja przemysłu w Stanach Zjedn.

Lizbona, 28 stycznia. Wzrastające wymagania, jakie stawia Stanom Zjednoczonym własne prowadzenie wojny, oraz dążeń do aliantów na podstawie umowy dzierżawno-lombardowej, zmuszają Stany Zjednoczone do zabiegów coraz drastyczniejszych. Na korzyść budowy samolotów i okrętów, których produkcja, według najnowszych doświadczeń widocznie uważana jest wciąż jeszcze jako niedostateczna, ulewano w ostatnim czasie cały szereg zamówień na inny ważny materiał wojenny. Ostatnio Roosevelt oświadczył, że w bieżącym roku zajdzie potrzeba dalszych 6 milionów ludzi dla siły zbrojnej i przemysłu wojennego, które wobec już dość poważnego wyczerpania rezerw pracy do-

tychczas mało zużytych, wyciągnąć będzie trzeba obecnie z mniej ważnych gałęzi przemysłowych. Uzależnione jest to oczywiście od zastrzeżeń ograniczeń ze strony potrzeb cywilnych, a kierownik urzędu produkcji wojennej, Donald Nelson, zapowiedział już na rok 1943 ponowne ograniczenie produkcji towarów użytkowych od 20 procent.

Więc też i Amerykanie chcą obecnie przeprowadzić koncentrację cywilnego przemysłu, aby chociaż tą drogą zwołać część sił roboczych dla przemysłu wojennego. Przeprowadzenie tego zadania poruczone specjalnemu wydziałowi urzędu produkcji wojennej. Z pośród 12 fabryk rowerów, jakie posiadają Stany Zjednoczone,

mają więc tymczasowo aż do jesieni 1943 z nich przestawiać się na produkcję wojenną. Całkowita produkcja koncentruje się więc w dwóch pozostałych fabrykach, które wyprodukują rocznie 120.000 rowerów. Jako następny etap centralizacji wymienia się fabryki maszyn mleczarskich i rolniczych. W przemyśle maszyn do pisania nastąpiły już daleko idące komasacje.

Turcja nie da się wpędzić w wojnę.

Ankara, 28 stycznia. Na łamach dziennika „Vakıf” deputowany Uz zwraca się przeciwko opinii wyrażonej z różnych stron, że Turcja mogłaby się odchylić od swego polityki neutralności celem osiągnięcia dostaw zboża ze strony północnej Ameryki.

Pisze on: „Niepotrzebne kłopoty sprawiałby sobie ten, kto by sądził, że za kilkadziesiąt tysięcy ton pszenicy Turcja dałaby się wpędzić w wojnę. Nigdy jeszcze tego nie było, aby jakiś naród za kawałek chleba poszedł na wojnę”. Położenie zaopatrzenia Turcji żadną miarą nie jest takie, aby wskutek niego stracić można myśli logiczne. Ilości zboża, potrzebne aż do nowych żniw, są zapewnione. Poza tem istnieje jeszcze zapas zboża w ilości 250.000 ton, przeznaczony dla wojska.

Znów katastrofa samolotu Stanów Zjednoczonych.

Sztokholm, 28 stycznia. We wtorek rano wydarzyła się w okolicy Bluff Sprongs na terenie północno-amerykańskiego stanu Florida katastrofa wojskowego samolotu transportowego, którym leciało 10 osób, a wśród nich pewien generał. Wszyscy pasażerowie samolotu ponieśli śmierć.

Katastrofa samolotu w Iranie.

Sztokholm, 28 stycznia. Biuro Reutersa donosi o katastrofie samolotu, który w dniu 18 stycznia spadł w odległości 70 mil na zachód od Teheranu. W katastrofie tej ponieśli śmierć dyrektor „Public Relations Bureau” w Teheranie — Stefan Childs, oficer sztabowy brytyjskiego lotnictwa, tudzież kilku oficerów armii irańskiej. Wszyscy wymienieni odbywali podróż wizytacyjną i mieli odwiedzić wyższych oficerów, pełniących obowiązki dowódców jednostek wojskowych na terenie Iranu i Iraku. Pomimo energicznej akcji, szczątki samolotu znaleziono dopiero w ub. niedzielę.

Nominacja Peyroutona powodem dymisji.

Rzym, 28 stycznia. Podniecenie z powodu nominacji Peyroutona generalnym gubernatorem Algieru trwa w dalszym ciągu. Wielu francuskich gaullistycznych, angielskich oraz północno-amerykańskich urzędników złożyło na znak protestu swe urzędy.

Dżuma w Palestynie.

Lizbona, 28 stycznia. „Daily Express” donosi, że z Jerozolimy, że w Palestynie rozmnożyły się szczyry, które do portowych miast przyniosły zarazki dżumy, co pociągnęło za sobą liczne wypadki zachorowań, a nawet wypadki śmierci.

